

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félre 4
korona, negyedévre 2korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Feloldó szavaként:
DINKOLÉVÉ KÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 9
Bánkovec Nándor könyvnyomdája Csikánvölgyben
is kiadandó; a szerkesztési rész illető közlemények,
levelek és mindennemű pénzületékek.

Az olasz határop.

Írta: Kálmán Jenő.

Akinek kedve tartja, ránduljon át velem Olaszországba. Innét már nem messzi az ut, csak egy nyirkos, zegzugos alagút kell átmenni, ahol láthatatlan lények szuszognak óles sziklak mesterileg kivájt, kívüllágra kukucskáló hasadécai előtt.

— Na?

— Nyíma nyicz. Semmi ujság.

— Dobzse uvazsacs!

— Já, uvazsam, uvazsam . . . igen, vigyázok.

Ezek a posztok két ellenséges birodalom határán. Még egypár tapogatózó lépés s azonnal ott leszünk abban a misztikusan ható erődben, amelyet a monarchia lengyel katonái olasz földön vágtak és robbantottak, megcsufolással az agitátorok által szentté avatott olasz törekvéseknek. Hogy olasz földön vagyunk, könnyű kiszámítani. A földrajzi határ a hegy legmagasabb pontján megy keresztül, ami előtte van, az már Itália. S a hegy legmagasabb pontján mi ülünk.

De ez még nem a Götthe által megénekelt Olaszország. Itt nincs narancsfa, sem babérrerdő, a termékellen, szürke sziklak egymásra tornyozott homokzsákokat fiadzottak, melyek mögött töltött fegyverrel áll a katoná. A szürke mántlin kenyérszák van átalvetve, de a tarisznya 300 patronból dagadt meg olyan szép kövérré. A magas sziklafal deszkapárkányain állnak és igen komikus, ahogy kinyulnak és visszagörbülnek, mert unják mindig a védőpajzs tenyérszerű lőrésén figyelni a láthatatlan ellenséget, mely ott van egy gyenge sóhaj távolságra. Most épen egy kis pauza állt be a lövöldözésben. Ha az ember vigyáz, itt ugyanis minden hiába, a lövés nem hatol át a sziklán, sem a védőpajzson, a kézibombákkal való dobálást pedig mind a két fél végső esetre tartogatja. Az olaszok már mindent megpróbáltak, hogy a mieinket puskavégre kapják. Legutóbb azt a naiv fervelet eszelték ki, hogy amikor innét jöttek, odaát elkezdett valamelyik olasz kőszívesen jajgatni. A jajgatás arra ment ki, hogy a mi embereink kíváncsián kihajolnak majd a párkányon és akkor puff, szépen lelővik őket. De mi régebben csináljuk a háborút, több tandjat is fizettünk érte, hát az olasz reménykedés fiaskót vallott.

A bösszantás-ban azonban mi sem maradunk hátrány. Most kapóra jött Montenegro. Vahatí forrás óles betükkelt egy iv papirosra, hogy Montenegro megadta magát, ezt a papírosi a hagymaszó boira szurták és kifütykelték a dekkung fölé. Az olaszok kibámultak kezdtek:

— Magasabbra! Most egy kicsit balra! . . . Ugy, most látjuk . . .

El is olvasták szaz első pillanatra kitört belőlük az őszinteség. Ilyeneket mondtak:

— Hála Istennek, legalább hamarabb béke lesz! Nem vára, hazamehetünk!

Később meggondolták a dolgot, valószínűleg a tisztok tanácsát őket más véleményre és igen elszámitikus választ tüztek ki egy papírra. Ezzel aztán vége szakadt az érinkezesnek, megint a puskavette át a príncip és egész nap csaltogott a sziklafal.

A legmulatságosabb mégis, hogy az olaszok végre föltek az ántánt-diplomaták által olygondosan keresztülvitt kiéheztetés-meséjének. Ezek odaát komolyan hiszik, hogy mi éhhalállal küzdünk és egy jó óta minden reggel átdobnak egy kenyéret hozzánk. Szegény, naiv olaszok, szentül meg vannak győződve, hogy egy éjszakán az éhes tábor átvándorol hozzájuk. Nem akarok az otthonvalóknak gúszlust csinálni a fronthoz, de meg kell írnom, hogy a mi katunaink hozták a csőrangut. A fél kenyér még egyetlen nap se maradt el, a menási is pontosan elkészül minden délre s a vacsorához kerül még egy-egy nagy doboz szardínia két-két katonának, jut kolbász, szalonna, sőt akár hiszik, akár nem, izetes főkvar is. Kávé, cukor, dohány cigaretták, gyujtó, a hadvezetés mindenről bőven gondoskodott s a dekkungok mögött estéként vígan füstöl a szamogyár (teafőző), melyben egy-egy svaro tea, kávéja készül. A jól berendezkedett előharc valóságos szadonistákka nevelték bakainkat. Csak nevetnek, mikor az oblgát reggeli üdvözlés megérkezik az olaszoktól, hozzá nem nyulna egyik sem. Hiszen még a rezerva pontok is sárdíntul megvannak a torniszterben, pedig ezelőtt a legkeservesebb kikötés sem riasztotta vissza a békát, hogy itekben még ne egyék legalább egy konzervát!

A kenyérek tehát röpülnek s mint-hogy arra nézve nem intézkedett a biblia, mi történnek avval, aki minket ke-

nyérrel dob meg — ilyen esetet bőszen ellenségek között igazán nem mert föl-tételezni a böics törvényhozó — a harcot könyörtelenül tovább folytatjuk. És büszkén, hogy Olaszországban állunk. És Cadorna irhat akármít, az én posztjaim azt mondják itt nekem: nyíma nyicz. Nincs semmi különös jelenteni valójuk, elhíhetik kérem, nyíma nyicz . . .

Sóvárogva.

Hő szerelmem, tüzét,

Mely bensőmben dobog,

Miért nem érted meg már?!

Szivem érted dobog!

Tán büszkeség tiltja

nálad a szerelmem,

Mely boldoggá tenné

háborgó szivemet?!

Tán meg is vész engem,

hogy érted sóvárog;

Hogy hízélgó szókát

mondani nem tudok?!

Oh, ha te azt tudnád,

mily forró szeretlek,

Mily nehezen fojtom

vissza kesérvemet! . . .

Magányomban sokszor

láthatnál meg-sirva,

Könnyeimet outva,

asztalra borulva.

Sokszor megláthatnád,

mint csokolom képed,

Amint az ajkam is

csököd után eped!

Ámde hideg követ

hord a te kebeled,

Nem lehet az jó sziv,

mely szenvedni enged!

Majd eljön az idő,

mikor már nem leszek,

Mikor kün a csendes

tetőn pihenek.

Ott, ha fölkeresel

és egy könnyet hullatsz,

Addig hideg szived

szerelmem is áraszt:

Oh, én megbocsátok,

könnyű lesz a föld is

S mert boldoggá teszel,

megbocsát Isten is!

H I R E K

Szentmártoni Radó Lajos répczelai nagybirtokost, vármegyénk egyik kimagasló jeles alakját, a királyi a mozgósítás tartamára ténylegesenített tisztek csoportjában szolgálaton kívüli viszonyban százdossá nevezte ki. Ez a kinevezés az egész vármegyében osztatlan örömet okozott. Szentmártoni Radó Lajos a háború kitörése óta a 11 ik huszárezred szónoki bathelyi pótkereténél teljesít szolgálatot.

Bakuvó. Turák János kócai hergergőz-malom-tulajdonos 7. hó 29-én délelőtt vezeti oltárhoz Balogh Gyula pápai gőzfürdő-tulajdonos leányát, Etuskát.

A hadsegélyezés reviziója. A hadsegélyek menüjege és kiosztása körül folmerült sok panasz arra készítette az illetékes faktorokat, hogy a panaszok megvizsgálására és orvoslása céljából a járási székhelyekuo bizottságok fogják revidálni az egyes eseteket. A bizottság tagjai a pénzügykezelőség kiküldöttén, járási főszolgabírórn és a közegái előjárkon trvni a lélkész, tanító és a gazdasági bizottság 1—1 tagja, mint helyi ismerettel bírók. A bizottság legközelebb nálunk megkezdí működését.

Letört virágszál. Szegedi Gyula helybeli mav. főkalauz, életének 17. évében volt Aranka nevű kedves, szép leánykaja mult pénteken virradóra hosszú betegség után meghalt. A mélyen sujtott család iránt annyira is nagyobb a részvét, mert ugyancsak ily korában halt meg mintegy három évvel ezelött Bözsike leánya is. — A tegnap végebetem tetetésén igen sok részvívő jelent meg és sokan könnyeztek a bánatos szülőkkel és testvérekkel együtt.

Haldizás. Horváth József volt már alkalmazott f. hó 19-én 68 éves korában hosszú betegség után elhunyt. A febr. 21-én végbeemt tem-tésen Draveczky Árpád állomásfőnök vezetésével a helybeli vas-utasok is testületileg jelentek meg.

Vasvármegye közgyűlése. Mult hétfőn tartotta meg vármegyénk törvényhatósági bizottsága B. Kassay István dr. főispán elnökele alatt rendez közgyűlést, akinek szép és komoly megnyitó beszéde a közéletásra vonatkozott. Hivatatosan figyelmztelt mindenkit arra, hogy mindnyájunknak hazafias kötelessége a legkisebb gabona és lisztmennyiségét is fölkuatni és illetékes helyre bszolgáltatni. A főispán kegyelettel emlékezett meg a törvényhatósági bizottságnak éhált tagjáról: Bertalanffy Gyula kanonokról, Stettler Gyula ev. esperesről és Nikitzer Ferencről, Herbst Géza alispán választott Okolicsányi Dénesnek multkor interpellációjára az állapotegéseket, nemkülönben a vadászati tilalmat jelző táblázati illetéleg. Okolicsányi Dénes tudomásul veszi a fölvilágosítást, de nyomban kérdezi, miként történhetett, hogy a kormány katonai hatóság a sárvári járásból 60 szekér és 60 pár szerszám rekvirálását kívánta, holott ez a mezőgazdaság rovására történhetett. Az alispán szerint ezt bíralat tárgyává nem lehet tenni, de fölirtak a pozsonyi parancsnoksághoz, hogy a jövőben Vasvármegyét mentesítsék a jövőbbi rekvirálástól. Weörös István a főispán komoly beszédjére reflektálva kérte az alispánt, hogy mit kíván az a gazdasági mezőgazdasági helyzetre vonatkozóan tenni? Az alispán azt felelte, hogy a kérdésre a jelentés kiadása után érkezett miniszteri rendeletek adnak választ. Március elsőétől a hadifolyók alkalmazására új rend lesz. Weörös István az öreg családakat kívánja haza bocsátatni: 4—5 ezer koronás állatokat avatallan gyermekkezekre nem lehet bízni, közmunka-erő kirendelésében pedig nem bízik. A főispán megnyugtítja az interpellálót, éppen most jött meg négy járas (ezek között a sárvári) öreg népfölkelőnek fölmentése. Reméli, a többi is hamarosan megérkezik. Az alispán jelentette, hogy a folyók-élmzésését nagyobb listanyaggal nem javíthatják. Maróthy László

az üdülőtelepen elhelyezettekre hívta föl a figyelmet, akiknek szabadságolását kellene kérni. A főispán, amennyiben katonai szempontok azt nem befolyásolják, szívesen vállalja az eljárást. Az alispán jelentésének elfogadása után a hadiadtól megállapító bizottság rendes tagoktól megválasztottk Maróthy Lászlót és Eredics Ferencet. A f. főügyész helyetteséül feyelmi ügyekben Esső Imre drt.

Igazolt megyehizottsági tagok. A vármegye igazoló választmánya f. hó 19-én tartotta aü éset, melyen a többek között az alsósági kerületben Wallenstein Károlynak, a kemenesmagasi kerületben Somogyi Aladárnak törvényhatósági bizottsági tagokká történt megválasztását igazolta.

Havonkénti adományok. A Czellód-mölkörli hadbavonulat családjaínak támogatására havonként adakozók február havi adományai. Öv. Szövény Marich Ferencné Görcy grófnő 40 K, Klein Testvérek, Szabó Karoly 25—25 K, Scheiber Zsigmond dr. 20 K, Pietnits-Ferenc dr., Klein Vilmosné, Prinz Ferenc, Deutsch Gyuláné, Horváth József 10—10 K, Bures Richárd 6 K, öv. Balassa Jenőné, Szögyény Marich Mária, Szögyény-Márich Paula, Honig Sámuel, Takach Mártonné, Wallenstein Károlyné 5—5 K, Huchhausen Edéne, Németh Markus, Deutsch Samu dr. 4—4 K, Schmid Kuni, Marton Izidor 3—3 K, Róth Mór, Luttner Imre, Mersich Jenő, Banóczy Istvánné, öv. Hoffhauser, Sindorné, Stern József 2—2 K, öv. Morik Edéne, Takach Ferencné, Stetka Tici, Steiner Lajos, Csillag Sándor, Wittmann Adolfné, Weisz Ignac, Verbóczy József, Somogyi Aladár, Altstadter Józsefné, Schwarz Sámuel 1—1 K, Guttman Adolfné, Fischer Fülöpné, Stern Eliás 50—50 f. Szendrő Imréné, öv. Göcz Henrikné. Bass Vilmosné 40—40 f. Ugyanezen célra a Kemenesaljai Takarekpénztár és Hitelbank havonként 100—100 koronát adakoznak.

Közéletvilágítás. A Kemenesaljai Takarekpénztár az idén is szíves volt a czellód-mölkői öv. h. ev. négyeletről megemlékezni, átszámartatva az egyet jótékony cöljaira 30 koronát, mely kegyes adományért halás közszónetét fejezi ki a czellód-mölkői ev. négyelet elnöksége.

Meghívo. A czellód-mölkői Vöröskereszt nőkegyesület folyó évi március hó 5-én délután fél 4 órakor a városláza tanácsstermben megtartja évi rendez közgyűlést. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Jelentés a pénztári számadás vizsgálatáról. 2. Elnöki jelentés a fiók egyesület 1915. évi működéséről. 3. Új választmány választása. 4. Indítványok. Czellód-mölkői, 1916. évi február hó 26-án, Hollósi Rupert apát, elnök.

Stampay ének- és imakönyve haborus énekekkel és imával bővítve csinos kötetben (256 old.) 50 fill., vászonban 70 fill., bőrkötésben 4 kor. A kötött kotta is 50 fill., Tizre egy ingyen jár. A jövő kiadás egy ivel elesett hőskért való énekekkel, imával és vesperákkal ismét bővítve lesz. Szíves hozzájárulások kérem-nk: Kübökut, Esztergom.

Nagysimonyi irámok, névszerint Szalai Józsefné és Horváth Sándorné, Sárvártól elvezvezen dolgukat, a Kossuth-térben Weltner Jenő nagyszertő üzletének szép kirakatát ámulat-bámulat. Szerettek volna azokból a gyönyörű fejkendőköl egyet-egyet megvenni: nem futotta volna ki a rávaló pénz, azért hát egy emleket le két kendőt, csak hogy a tulajdonos tetten érte őket és följelentette a királyi bíróságnál.

Adományok. A Vöröskereszt kórháznak üdítőhelynek az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Nagy Sándor heyei nagybirtokos 1 fizott sertés, Stauffer testvérek Répczelak 4 kg. sajt, Németh Gyula keszői plébános 1 mm rozs, Pusztai Ferencné 3 liter bab, 33 tojás, Gyömreí (Inta) és Klein Vilmos naponta különböző mennyiségű tej, Klein Vilmosné 2 csomag dohány, Hertelendy Gyula Magyarécs 20 K, Rosenberg Gyuláné Táplánfa 20 K.

A Kemenesaljai Takarekpénztár a Felix liget alap javára is adományozott 40 koronát, amelyet a tekintetes igazgatóságnak ezennel halás köszönettel nyugtázok. Göttmann Bódog.

Műkedvelő. Mint mult számunkban jelezttük, a helybeli zárdai növendékek ma tartják műkedvelői előadásukat a Bolgár Vöröskereszt javára. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik és az egyes szereplők bizonyára meg fognak felelni a várakozásnak. A holnap megismételendő előadásra jeyek még kaphatók Dinkreue Nándor könyvkereskedésében. Kedden délután az iskolásgyermekeknek fogják a szereplők eljátszani a műsört.

Az Erzsébet négyelet részere a Kemenesaljai Takarekpénztár 30 koronát adományozott, amely összeg az egyesület nevében megköszöni öv. Friszh Gusztávné elnök.

A vasvármegyei gazdasági egyesület mult hétfőn ü. u. tartott közgyűlése nagyon élénk és népes volt. Vegh Endre, az egyesület sokéremű és közltszletben álló elnöke szép megnyitó beszédeben kegyelettel emlékezett meg Széll Kálmán és Kiss Gyula nagy érdemeiről. A jelentéséről tudomásul vették és a jövő évi költségirányzatot 18.050 K kereten belül megállapították. Ezután az elnök bejelentette, hogy négy évi elnökösödésével megbízatása lejárt. Megújuló, igazán lelkes élénzés között újra megválasztottak az ügybuzgó és szeretett elnökök, aki a bizalmat megköszönve, az elnöki tisztet elvállalta. A választások további során megválasztottk alelnökké Maróthy László drt, és Széchenyi Reszó gróft. pénztárossa Holzheim Károlyt, ügyésszé Naray-Szabó Lászlót, számvevővé Mihályt, a számvizsgáló bizottság tagjaul Manny Józseft, Dörner Károlyt, Masat Mihályt stb. Megválasztottk továbbá állattenyésztési elnökek Chernel Antal, kertészeti-nek Rhorer Ödönt, földmívelésügyi elnökek Radó Lajost, alelnököknek Ajkay Elemért és Károlyi Endret. — Lazató választmány: Ajkay Zoltán, Bezerédi Dénes, Bekassy István, Förster Ottó, Guary Miklós, Huszar Mihály, Herbst Géza, Kiss Sándor, Okolicsányi Dénes, Pietnits Ferenc dr., Szattelmayer János Szigethy Sándor, Tasach Ferenc, Tulok Lajos, Vegh Gyula, új. Vidos József stb. — Okolicsányi Dénes szóba hozta, hogy míg a kormány 3 K-ert rözgallott, egyes kereskedők 9—10 K-ert árulják. Indítványára fölírnek a kormányhoz a gabé árának maximálásáért es rekvirálásáért. Weörös István szerint az állatállomány bejelentését egységesen kellene intézni. Tuboly Lajos indítványokat az öszeírásra a gazdasági bizottságokat kéri föl. Szó esett még az orosz folyók élelmzéséről, a főispán pedig a gabona- és a lisztölésleg beszolgáltatását hangoztatta: s a többi közt azt mondta: »Nemzetünk jövője követeli, hogy ne csak harcolni, hanem koplalni is tudjunk!« — Végül Weörös István kért a hatóság részéről jóindulatot. Ma egy gazda sem tudja kiszámítani, hogy a munkasai részere mennyi szükséglete lesz, mar csak ezért sem lehet elrejtésről szó.

Népfölkelők fölmentése. A honvédelmi miniszterumba gazdák fölmentése ügyében rendkívül sok kérvény érkezett be, melyeket gyorsan elintézni lehetetlen. A miniszter tehát fölhatalmazza a főszolgabírákat, hogy a fölmentések eseteit lélekismeretesen merlegeljek s azokban az esetekben, mikor arra elengedhetetlenül szükség van, kivételesen adjanak haladékat a bővoulásra addig, amig a véleményezett fölmentés megérkezik.

Betörés. Nagysítkéről jelentik, hogy a mult vasárnap virradóra a Nagy Sándor uraság tulajdonát képező ugynevezett barcahegyi prészház fölörték. Annyi már bizonyos, hogy orosz folyók voltak a tetekkel tényezők, akik szentföld hitték, hogy a prészházban jó itókára találnak, ámde csalatkozottk, mert ott csak holmi munkásszerszámok voltak elhelyezve. Az atyuska hőseit nyomozzák.

Áthelyesés. Imre József magyargencsi csendőrmestert a csendőrkertületi parancsnokság Czegére, Nagy Sándor címzetes őrmestert pedig Sárvárról Magyargencsre helyezte át.

Miniszteri döntés. A vall- és közokt. miniszter elvileg egy döntött, hogy azoknak a tanítóknak kérvényeit, kik a harcstérről adták be folyamodványukat állami tanítóvá leendő kinevezetésükért, csak akkor terjeszték fel a tanfelügyelőségek, ha a folyamodók a katonaságtól elbocsátást nyertek.

Arverés a vasuton. A vasuti kocsiiban és állomási helyiségekben talált tárgyak Czell-domlőkör március 9-én délelőtt 9 órakor a III. oszt. váróteremben elarvereztetnek.

Murány grófia, a magyar Kóburg-Kohary dinasztianak sarja, Lajos-Fülöp francia királynak unokája, végre valahára mint Ferdinánd bolgár cár érkezhett meg szülővárosába: Bács-be. Mert azelőtt a bolgár princepnek ugyancsak nagy volt a büne a mostáni antantások (sőt Konstantinápolyknak is) a szemében, akik örködték a bécsi Kóburg-palotákat lezárt redőnyei előtt. Csak türtek, bár aggodalommal; midőn Murány grófia, fejedelem fia ragaszkodásból tisztelni óhajtott feleséges nagybátyja előtt. A bécsi Kóburg-palota gyakran látta vendégül Klementina naghercegnőnek, a francia királyleánynak legifjabb fiát, aki azonban mindig szinte észrevétlen inkognitóban érkezett, nehogy — Casus belli számközzék a látogatásból. Ferdinánd, az egykori magyar huszártiszt, megalapította Nagy-Bulgáriának és Bulgária ma hatalmas szövetségese a Monarchiának és Németországnak, sőt Törökországnak is.

Miért oly nagyon drágák a szövöipari cikkek? A hivatalos lap két textil-válalat mérleget közli. 1) A Magyar-Amerikai Northrop Szövöszék és Tesztilyár r. t. 4 millió koronás részvételével szemben 2520,075 K bruttónyereséget (37%) és 1,308,005 K tiszta nyereséget (32.5%) tüntet föl; azonkívül 2,286,358 K követelése és 593,871 K értékű anyag- és árukészlete van a gyárnak. 2) A Magyar Textilipar r. t. 12 milliós részvényfok mellett 5,743,178 K bruttónyereséget (47.5%) és 3,667,561 K tiszta nyereséget (30.5%) mutat ki! A vállalatnak 1,509,466 K értékű anyagkészlete, 242,969 K készpénze, 4,708,819 K értékpapírja és 15,970,811 K követelése van; no az utóbbival szemben 4 és fel millió K adóssága is szerepel. Helyesen jegyzik meg budapesti tudósítónk, hogy a textilipar, amely legutóbb a középpontossággal is újabb várfalat vont maga köré az állami és a magániparok között, szemben, valóban nem panaszkodhatik. Mi meg hozzátesszük: amíg a részvénytársasági igazgató és főügyelő Dariusos és Krözsoos nem panaszkodhatnak, addig panaszkodik a nép!

Elfoglalt orosz várak. Egy polgáriskolai tanuló kérdésére, hogy melyik orosz várakat foglaltuk el mi a németekkel együtt, ime a válaszunk: Ivangorod, Varsó, Novogyorgyevszk, Pultsk, Rozán, Ostrolenka, Lomza, Ossoviec, Grodnó, Olita, Krovno, Breszt, Litovszk, Luck és Dubnó. Ezeket a helyeket jó térképen kell fölkeresni. Másik kérdésére is tudunk válaszolni: Mondja csak meg kedves édesanyjának, hogy igenis, a rézmózsarat be kell szolgálatni, tudomásunk szerint kilónként 250 K-ért váltják be.

Gyakori panaszokról ír most, a tavasz közeledtével, a Földérvől Lapja. Minden kommentár nélkül egy-két passzus emelünk ki a valóban figyelemre méltó cikkből: »A gazdáknak ólomként nehezedik a gond, hogy miként pótolják ki az ősi vetés, ősi szántás stb. gazdasági munkát. A gazdáknak szóló hatósági fölhívás intő szavata már megkezdte körutját... A munkakerülés annyira fajult, különösen a segélyt élvező asszonyoknál, hogy még a saját kis földjüket is pénzért műveltetik... Hogy a gazdáknak elvegyék a kedvet a fogolytartástól, elrendelik, hogy amelyik gazda ellen a fogolytartás körül panasz

merülne föl, az 600 K pénzbüntetés és két havi elzárással büntetendő. Erre a rendelkezésre — azt hiszem — a magyar gazda nem szolgált rá. Mert ha van panasza, az csak az lehet, hogy a magyar gazda igenis jól bánik a foglyokkal. Az élelmezési megváltást — az idén, hogy a száz és még több százalékkal drágább — megvonták úgy, hogy ma belezárnak a vasúrnapi, ünnepek és esőnapokat, bátran lehet 4—450 K-ra becsülni a napi munkája díját. De nehogy még így is igen könnyen jussunk munkához, egy újabb rendelet a foglyokért 20—30 K biztosítékot kíván személyenként. Hát mire kell ez? — azt talán a vezető körök sem tudják, hisz a gazda, aki fogoly munkát igénybe vesz, azon csak van a kincstárnak esetleges követelését min fölajtatni!... A fogolytartó köteles foglyait havonta legalább kétszer hatósági orvossal (aki talán 20—40 kilométernyire van) megvizsgáltatni. A saját étete net, egészségemet bízhatom a nem hatósági orvosra, de a foglyokat nem...»

Erzerum, melyet az oroszoknak végre sikerült megszállni, fővárosa ugyan Török-Örményország ugyanilyen nevű ajsiai vilajetjének (kormányzósaágának), de katonai erődítései teljességgel kizárják azt a föltevést, hogy ez a város kisázsianak kulcsa. Erzerum hegyi folyók áramlata közt, egy fősík szélén fekszik, amelyen, mint a térkép föl tünteti, a nyugati Eufrát folyik végig. A várost Trapezunttal és Sivasszal jó országot köti össze. Egy másik ut Kraszta és Alexandropolba vezet. Nem a várostól egy két kilométer távolságban levő erődök, hanem a természet adta állások alkotják Erzerum erősségét. A város fekvése olyan, hogy elesése nem jelent az oroszoknak nagy hasznát, legfeljebb annyit, hogy néhány ezer embert elfogtak és néhány száz ágyút elvettek. A városnak 48 ezer lakosa van; mindig nagy szerepet játszott az orosz-török háborúban, de az oroszok, akik a várost többször bevették, sohasem tudták ezt kisázsia kulcsává tenni.

A metelykór gyógyítása. A juhok és a szarvasmarhák közt, főleg a vizenyős talajú helyeken, évenként több kevesebb elhullást okoz a metelykór. A tudományos kísérletek azonban beigazolták azt, hogy a juhokat a májmételeykór okozta betegségből biztosan ki lehet gyógyítani és a szarvasmarhák metelykórja ellen is kedvező eredménnyel folynak a kísérletek. Évenként sok ezer állatot menthünk meg ilyenformán okozta pusztulástól, ahol tehát metelykór fordul elő, az elhullások megakadályozása céljából forduljon mindenki állatorvoshoz.

Maholnap mindent monopolizálnak?! Budapestről írják lapunknak, hogy a budapesti és a bécsi értéktőzsde magánforgalmának érdekltsége a háborús középpontossággal elvető megragadva, a monopoliumnak egy új fajtáját szeretné behozni most az értékpapírkereskedelemben is. Az értékpapírforgalmat bizonyos szakok szerint fölözítva, néhány megbízható kézbe összpontosítanak s az ügynökök ki nem választott csoportját arra szorítanák, hogy csak közzetve vásárolhassanak, vagy adhassanak el értékpapírt. A »kiválasztottak« csoportja mindössze tíz főből állna... Hat mi csak úgy vesszük észre, hogy nekünk idehaza vannak a veszedelmesebb ellenségeink, akik itthon agyon akarnak bennünket középpontossággal és monopolizálni! Hiszünk azonban, hogy a tisztességes ügynökök s maga a nagyközönség is meggátolni igyekszik az új monopoliumot.

Facipők készítése. A székelyföldi miniszteri kirendeltség érdekes akcióit kezdte avégből, hogy a székelység közt a facipő készítését és használatát elterjessze. A cipő készítés tanulmányozása céljából Hadas Sándor házi ipari szaktanítót ezért Apatinba küldte, hol a facipő készítés már javában foly. A mozgalomnak nagy gazdasági jelentősége van. Föl nem becsülhető hasznát hoz minden házra, különösen most, mikor a meg-

szokott rendes lábbeliért egész vagyont kell adni. Kellő gyakorlattal mindeuki annyit facipőt készíthet, amennyire szüksége van.

A sörteshús új maximális árát a vármegye alispánja élöklete alatt az armegállapító értekezleten további intézkedésig az eddiginél 15 százalékkal fölemelték. Az új armegállapítás szerint az árak a következők: 1) Fél sertés fejell és lábál számítva, szalonnával együtt kilónként 5 K. 2) Fél sertés fejell és lábál számítva szalonna nélkül 4 K. 3) Sonka nyersen csonttal füstölés nélkül 5 K. A kiskereskedelmi forgalomban: Sörteshús kilónként 4 K 40 f. Sözt, füstölt, paprikás és csemege szalonna kilónként 9 K. Husos kalbász kilónként 5 K 50 f. Véres, május kalbász, préshurka kilónként 5 K. Sonka főzve kilónként 10 K 60 f.

A Külföld-Hadügy című katonai szakközlöny legutóbbi száma az önkéntesi kiegészítő vizsgálatra vonatkozólag a következő kijelentést teszi közzé: Amennyiben a hét középiskolát végzett, még nem szolgáló népfelkelő a folyó tanévben tanulmányokat nem folytat, úgy nem lehet egyévi önkéntes-jelölt; de olyképen szerezhette e kedvezményre igényt, ha az egyévi önkéntesi vizsgálatot letenné. Erre a vizsgálatra azonban csak azok bocsáthatók, akik rendes tanulói minőségben szerelték meg tanulói bizonyítványukat, mert a kiegészítő vizsgálat (»vizsga«) szempontjából a magán uton megszerzett iskolai bizonyítványok egyáltalán nem vehetők figyelembe.

Apró hírek. A községek spórolnak; az utcai világítást felére redukálják és 300 utcai villamos láng helyett csak 180 fog égni, az ivlámpákat meg egyelőre egészen megszüntetik. — Vármegyénk alispánja figyelemzett bennünket, hogy a közel jövőben katonai szabad légfömb-járatokat rendeznek, amelyek ne nyugtalanságnak bennünket. — A szentgotthárdi járásban összesen 261,645 kgr. rejtett gabonát koboztak el; persze, hogy az elrejtők ellen megindítja a kihágási eljárást. — Fölfogás a közköztartásügyi miniszterelnökben: Budapestről azt írják, hogy ma is az a föl-fogás a miniszterelnökben, amit Náráy Szabó államtitkár képviselt: »Mért vagy mindenki tudományos pályára? menjen leánya — mondta Náráy egy apának — szobalánynak. Mostanában ugys nehezen lehet kapni megbízható szobalányt.« E nyilatkozaton tudósítónk — úgy látszik — kissé megütöközött, pedig; szerintünk — Náráy Szabó nem is minden ok nélkül tette meg a megjegyzését. — Jan-kovich Béla közköztartásügyi miniszter egy női küldöttség előtt kijelentette, hogy a polgári iskolai leányok túlnyomó része nem a kenyérgéreszt miatt tanul, hanem csupán az általános műveltség elsajátítása végett, és ebben az irányban mutatkozik csak reform kívánatosnak. — Gödöllőről írják: a közközt. miniszter elrendelte, hogy ott a polg. iskolákban a tanítási idő ezentúl d. e. és d. u. tartassék meg. — Franciaországban 30 ezer tanítót hívtak be katonai szolgálatra, s ezek közül már két ezeren fölül elesett. A francia sajtó az iskolák válságára figyelemzett a francia kormányt. — A meghódított szerbiai területeken az iskolák ügyeinek intézőjévé Faragó János bácsmegeyi tanfelügyelőt nevezik ki, aki tíz éven át volt igazgatója a belgrádi konzulátusunk által fölntartott magyar nyelvű iskolának. — Sajnos, a hadiarvink száma szaporodik. December 31-én már 36,379 volt, ezek közül 94,10 százalék van édesanyjával. — A magyar és osztrák hadsereg jelenleg 52,303 négyzetkilométer (5,23 millió hektár) területet tart Orosz-Lengyelországban megszállva, ebből 2,9 millió hektár alkalmas mezőgazdasági kultúrásra. Német igazgatás alatt 4,34 millió hektár termőföld áll.

Az aratómunkások szabadságolása. Hivatalos helyről nyert értesülés szerint mindazok a 45—50 éves besorozott mezőgazdasági munkások, akik aratómunkákban már elszereződtek, avagy még szerződni óhajtanak, az aratóidejére legalább egy hónapi szabadságot fog-nak kapni.

Konyovics David országgy. képviselő beszélt el az 6 unokáncséről, az egész országban dicsőített Konyovics sorhajóhadnagyról, hogy a hőst két tarsával Valona fölé küldték ki. A három pilótát visszatérőben az ellenség üldözébe vette s két repülőgépet el is talált, úgy, hogy a hősi pilóták a tenorbe zuhantak. Konyovics a golyóütésben s a tiltott borában a maga ép gépén lezárt a viharzó tengerre, két társát a saját gépebe emelte s sértetlenül visszatért. A vívz Szenttamáson született, most 27 éves, Zomborban, majd a fumei tengerészeti akadémiában tanult. Apja zombori szerb hitfelekezeti neptanító. Őcsény Iván, szintén elvégezte a fumei kereskedelmi akadémiát, mint egyéves önkéntes a katonaságnál tényleges szolgálatba lépett s jelenben jár egy többszörös milliós amerikai pénnyel, akivel egyik tengeri utja alatt-mával ismerkedett meg. — Kraut Im-

vekezésben foglalja össze a mezőgazdasági termelés jogos igényeit. Ha, ugymond, az államanak van ereje a gazdától elvenni a termést, legyen ereje nekik megadni a termelés eszközeit is, hogy újra termelhesenek! Ha lehet rekvirálni a buzát, lovat és kocsit, miért ne lehetne rekvirálni a gépeket, vasuti kocsikat, kévekkötő zsinéget, részalót és erőtakarmányt? Ha maximumi lehet a reppén arál, bizonyára lehet a reppé hulladékból készült olajpogácsaét is! Ha továbbá a buza, a zab, a liszt csakugyan munício, melyre a hadseregnek épp oly szüksége van, mint a gránátra és fegyverre, miért ne lehetne a buza termelő gazdaságba is épp úgy kirendelni a köz-erőt, mint a munício gyárba?

Cikoria-termelés. Magyaróvári előfizetőknek arról értesít bennünket, hogy a Mósönyarmegyei Gazdasági Egyesület jelentése rendkívül érdekes adatokat nyújt az egyesület múlt évi működéséről. Az egyesület valóban felelősséget vesz a mezőgazdasági kultúra minden terén. A többek között például a német év óta termelt cikoriáért a Frank-gyár 1916-ra mázsánként 6 koronát ígér a háború előtt 350—380 K-ról szemben. A termésért magyar holdanként 100—120 mázsát tesz ugyan ki, tehát a cikori-termelés elég jövedelmező, de a kávépótlék a háborús konjunktúraban nagyobb mértékben drágult. Megemlíti még, hogy a paszulytermelő akció eredménye holdanként 40—45 kilo mag után 16 mázsás babetermelést is eredményezett, azonkívül a föld javítását is elősegítette. 11 közösségben aratógépláraságokat létesítettek és összesen 39 ezer darab gyümölcsfát osztot-

nak elhunyt tulajdonosa, tíz millió koronát hagyott népuvelesei célokra azaz a rendeltetés, hogy a kultuszminiszter a fejdelmi hagyatékot használja föl belátása szerint. Az ajándékozó asszony, aki 30 év előtt nagyvőtoalétyban, csillagó ékszerrel a színházban volt az érdeklődésnek kedvesen szép tárgya, élni is, meghalni is szépen dott. Vasvármegye hazafias közönsége összesen 178264 K-t gyűjtött össze a Karpatokért, helyettesének híveise, február 19-én Szombathelyen érdekes dolgokról olvasott, melyek természetesen a nagy háborúra vonatkoztak. Mikos János gróf, megyéspüspökünk szavalt meg, tisztelőre fényes vacsorát rendeztek, 20-an Szegedy Gina csajlakérezése hogy vendége volt az a csádi kistélyban, önmaga kíséreteivel együtt a jeles irónó Beesbe visszatér-

Apró hírek. Az Ausztriával '917-entől létesítendő kiegyezésnek tudvalevőleg egyik fontosabb részét a magyar és osztrák szerződéses vámterület új autonóm (önálló) tarifájának (vám-díjszabályának) megállapítása képezi. Ennek a tarifának tételei alapján vannak majd az alkudozások a vámkülöldi államokkal arról, hogy milyen magas legyen a vámteher a különböző relációkban (viszonylagosan szagokhan) és a különböző cikkekben a külön bevetelnél, ami egyúttal azt is megalkapítja, hogy milyen előnyt képvisel a vámmentes bevétel az osztrák ipar részére a magyar piacon s viszont a magyar mezőgazdasági termelésnek az osztrák piacon. — Gyapjúszepont alapítását tervezi a kereskedelmi miniszter részvénytársaság alakjában két millió korona alapítókével, melynek azonban egyelőre csupán 30%-át fizetik be. Az országban termelt összes gyapjút ott gyűjtik össze s onnét osszak ki arányosan a gyárak között. Az igazgatóságban a keresk. és honv. miniszterek képviselőin kívül 6 gazda, 6 gyáros és 6 kereskedő foglal helyet. Van különben kormányrendelet még, mely a cukornak a köz-életet biztosító forgalomba hozatala érdekében a székesfehérvárosban Cukorközéppont felállítását rendelte el. A kormány a cukorrépa üzemelését is rendeltetleg szabályozza. — Bpest Bács két porosz várost fog fölépíteni és pedig egyik részről Ortelsburgot, a másik részről Gerdingen városát. A nemetek ezt gatlérosan fogják viszonzni. — A szemtelen izgatódó Annun-tisztán Tálási nézőpontból — indexre egyházi hatóság által kitiltott könyvek (székere) kerüli; műveiben olyan profán dolatoknak veszedelmek zürzavara van, melyekkel bibliai kepeivel annyira visszaél, s minden igaz katolikus lelkét mélysegen sérti. Az index-kongresszus nem törődik azal, ha esetleg határozatát föltengenyarznak — A hivatalos lap közölte, hogy a repa-

Időjárásunk januariusban. 1—3: borult, esős. 4: a múlt éjjel igen nagy szélű sűrű eső, nappal verőfényes élénk szél; déli irányokban a futó rozszak és orgonabokor kórogyeznek. 5—6: majd derült, napsütés csöndes, délben C + 5 fok, a késői órákban szépen fejlődnek. 7: éjjel sok eső, azután sűrű derült. 8: borult, majd derült, enyhe. 9: inkább borult, csöndes. 11: borult, hűs de szél. 12: éjjel kevés eső. 13: reggel gyöngyöfagy, derült. 14: d. e. komor, délután derült. 15—16: reggelenként gyöngyöfagy, délután jó idő. 17: egész nap pompas, derült. 18—19: csöndes, borult, kellemes. 20: a Nap bucsú. 21: hóharmat, derült, élénk szél. 22: korán reggel sűrű eső, csakhamar kidőlt. 23: derült, a szunyogok táncolnak. 24: napos, a méhek kiroppkodnak. 25: napos, derült. 26: ragyogó fényes, a gyermekek a hóvirágot, a szonfák majdnem megderült. 27: délben arnykos + 13 fok. 28: napos, enyhe, este a Nap sűt. 29: borult, de kevés havaseső. 31: hó, csöndes, enyhe.

Megnyitnak a belgrádi iskolák
Belgrader Nachrichten jelenté: Az ottani elemi és felsőbb népiskolákban ma kezdődött a tanév. A tanterv azelőtt az iskolákba. A szélesebb népsztruktúra az a hír terjedt el, hogy beiratás és tandíj kell fizetni az iskolákban. Ifjabbok defek, hogy sem beiratási díjat, sem tandíjat sem pedig tandíjat nem kell fizetni a gyermekeknek.

Gazdasági ves figyelmét
Budapestről Kaposvárra költözött a munkások. Az új nevezzük a munkásoknak, akik a városban a tavaszi munka körüli föltételben nem foglalkoznak. Gazdaságvizsgáló.

ment javították meg azt az árat, amit a föltöltő ipar az átvételhez fizetni köteles. — A magyarországi nemskára kibocsátásra kerülő hadikölcsön. — Minthogy a dohánygyártmány vámját és adóját emelni fogják, az osztrák dohány-monopólium Münchenben két nagy gyári üzemet létesített. — Az osztrák külrelátás!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen férjem, illetve apánk, nagyapánk, testvérünk temetésén megjelentek, részvétüket nyilvánították, a vasutas szövetség pedig a ravatalra koszorút helyezett, fogadják bánatos szívünk köszönetét.

Ózv. Horváth Józsefné és gyermekei.

Eladó sághegyi villa és szőlőhegybirtok.

A sághegyen egy két szobából, 1 konyhából, éleškamrából, tágas verandából, 2 pincéből, egy fedett előtérből, 2 mellékhelyiségből álló villászerű épület, külön istálló, az ezekhez tartozó szőlőterülettel és lucernával egészben, esetleg két részben, szabadkészen a föld.

Tudakozódhatni a „Kemenesalja“ szerkesztőségénél.

Cimbalmozni tanítók kottából, Sósne Czeöldömök, Pápai-utca 3.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók almanachja

Jövedelm: Nemzet Háza rokkant-otthoné.

Szépirodalmi részét írták: Bálint Lajos, Bede Jób, Biró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklos, Hájó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignatus Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krudy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklos, Márkus Miksa, Molnar Ferenc, Nadas Sándor, Pekár Gyula, Porzsolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecil, Vajda Ernő.

Az Augustus naptár ára 1 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

(Budapest, Karoly-kürt 3.)
Portóköltésűl 20 filler, ajánlott küldés esetén 45 filler mellettkendő.

Mindenkinek szüksége van naptárra.

A legjobb naptár az Augustus Naptár. Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinken segít!